

Torat Imecha

NACH YOMI B'IYUN

Sefer Yirmiyahu: Dr. Esther Shkop

סבל הנביא

The Suffering of the Prophet

Examine the selections below from Yirmiyahu. Compare his experiences and feelings with that of Yechezkel 24:15-27 and Yeshayahu 49: 1-6.

ירמיהו ט"ו

(י) אוי לי אמי כי ילדתני איש ריב ואיש מדון לכל הארץ לא נשיתי ולא נשו בי כלה מקללני.
(יא) אמר ה' אם לא [נשיתיך] (שרותך) לטוב אם לוא הפגעתני כך בעת רעה ובעת צרה את הא'ב.
(יב) הירע ברזל ברזל מצפון ונחשת.
(יג) חילך ואוצרותיך לבז אתן לא במחיר ובכל חטאותיך ובכל גבוליך.
(יד) והעברתי את איבך בארץ לא ידעת כי אש קדחה באפי עליכם תוקד.
(טו) אתה ידעת ה' זכרני ופקדני והנזקם לי מרדפי אל לארץ אפר תקחני דע שאתי עליך חרפה.
(טז) נמצאו דבריי ואכלם ויהי [דברך] (דברך) לי לששון ולשמחת לבבי כי נקרא שמך עלי ה' א-להי צבאות.
(יז) לא ישבתי בסיוד משחקים ואעלז מפני ידך ביד ישבתי כי זעם מלאתני.
(יח) למה ה'יה כאבי נצח ומכתי אנושה מאנה הרפא ה'יו תהיה לי כמו אקזב מים לא נאמנו.

(10) "Woe is me, my mother, that you have borne me a man of strife and a man of contention to the whole earth! I have not lent, neither have men lent to me; yet everyone of them curses me." (11) Hashem said, "Most certainly I will strengthen you for good; most certainly I will cause the enemy to make supplication to you in the time of evil and in the time of affliction." (12) Can one break iron, even iron from the north, and brass? (13) "Your substance and your treasures I will give for a spoil without price, and that for all your sins, even in all your borders." (14) I will make them pass with your enemies into a land which you don't know; for a fire is kindled in My anger, which shall burn on you." (15) "Hashem, You know; remember me, and visit me, and avenge me of my persecutors. Don't take me away in Your longsuffering. Know that for Your sake I have suffered reproach." (16) Your words were found, and I ate them; and Your words were to me a joy and the rejoicing of my heart; for I am called by Your name, Hashem, God of Armies. (17) I didn't sit in the assembly of those who make merry, nor rejoiced. I sat alone because of Your hand; for You have filled me with indignation. (18) Why is my pain perpetual, and my wound incurable, which refuses to be healed? Will You indeed be to me as a deceitful brook, as waters that fail?"

ירמיהו כ'

(א) וישמע פשחור בן אמר הכהן והוא פקיד נגיד בבית ה' את ירמיהו נבא את הדברים האלה.
(ב) ויכה פשחור את ירמיהו הנביא ויתן אותו על המהפכת אשר בשער בנימן העליון אשר בבית ה'.
(ג) ויהי ממחרת ויצא פשחור את ירמיהו מן המהפכת ויאמר אליו ירמיהו לא פשחור קרא ה' שמך כי אם מגור מסביב.

(ד) כִּי כֹה אָמַר ה' הִנְנִי נֹתֵנְךָ לַמַּגּוּר לָךְ וְלָכֵל אֶהְיֶיךָ וְנִפְּלוּ בְּחֶרֶב אֲבִיבֵיהֶם וְעֵינֶיךָ רְאוּת וְאֵת כָּל יְהוּדָה אֶתְּן בְּיַד מֶלֶךְ בָּבֶל וְהִגְלִים בְּבָלָה וְהִכָּם בְּחֶרֶב.

(ה) וְנִתַּתִּי אֶת כָּל חֹסֶן הָעִיר הַזֹּאת וְאֵת כָּל יִגְיעָה וְאֵת כָּל יִקְרָה וְאֵת כָּל אוֹצְרוֹת מַלְכִי יְהוּדָה אֶתְּן בְּיַד אֲבִיבֵיהֶם וּבְזָזוֹם וּלְקַחוֹם וְהִבִּיאוֹם בְּבָלָה.

(ו) וְאֵתָה פֶּשְׁחוֹר וְכָל יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ תִּלְכּוּ בַּשָּׂבִי וּבָבֶל תִּבּוֹא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם תִּקְבֹּר אֶתָּה וְכָל אֶהְיֶיךָ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ לָהֶם בַּשָּׂקֶר.

(ז) פְּתִיתִנִי ה' וְאַפֹּת חֲזַקְתִּנִּי וְתוֹכֵל הַיִּיתִי לְשַׁחֲוֹק כָּל הַיּוֹם כֹּלָה לַעֲגֹלִי.

(ח) כִּי מִדִּי אֲדַבֵּר אֲזַעַק חֲמָס וְשֹׁד אֶקְרָא כִּי הִיָּה דְבַר ה' לִי לְחֶרֶף וּלְקָלָס כָּל הַיּוֹם.

(ט) וְאִמְרָתִי לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ וְלֹא אֲדַבֵּר עוֹד בְּשִׁמּוֹ וְהִיָּה בְּלִבִּי כְּאֵשׁ בַּעֲרַת עֵצִי בַּעֲצָמָתִי וְנִלְאִיתִי כָּלִכֵּל וְלֹא אוֹכֵל.

(י) כִּי שָׁמַעְתִּי דְּבַת רַבִּים מִגּוֹר מִסָּבִיב הִגִּידוּ וְנִגִּידְנוּ כָּל אֲנוֹשׁ שְׁלָמִי שְׁמָרִי צִלְעִי אוֹלִי יִפְתָּה וְנוֹכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נַקְמָתִנִּי מִמֶּנּוּ.

(יא) וְהָ אֹתִי כְּגִבּוֹר עָרִיץ עַל כֵּן רָדַפְנִי וְכָשְׁלוּ וְלֹא יָכִלוּ בָּשׁוּ מֵאֹד כִּי לֹא הִשְׁכִּילוּ כְּלִמַּת עוֹלָם לֹא תִשְׁכַּח.

(יב) וְהָ צָבָאוֹת בָּחֹן צִדִּיק רָאָה כְּלִיּוֹת וְלֵב אָרָאָה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גָּלִיתִי אֶת רִיבִי.

(יג) שִׁירוֹ לָהֶּן הַלְלוּ אֶת ה' כִּי הִצִּיל אֶת נַפְשִׁי אֲבִיוֹן מִיַּד מְרַעִים.

(יד) אֲרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יִלְדָתִי בּוֹ יוֹם אֲשֶׁר יִלְדָתִי אֲמִי אֵל יְהִי בְרוּךְ.

(טו) אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּשָׂר אֶת אָבִי לֵאמֹר יִלְדָה בִּן זָכָר שִׁמְחָה שְׂמִיחָהּ.

(טז) וְהִיָּה הָאִישׁ הַהוּא כְּעֵרִים אֲשֶׁר הִפָּךְ ה' וְלֹא נָחַם וְשָׁמַע זַעֲקָה בְּבִקְרָה וְתִרְעָה בְּעֵת צָהָרִים.

(יז) אֲשֶׁר לֹא מוֹתֵתִנִּי מִרְחָם וְתָהִי לִי אֲמִי קִבְּרִי וְרַחֲמָהּ הֲרַת עוֹלָם.

(יח) לָמָּה זֶה מִרְחָם יִצְאָתִי לְרֵאוֹת עֲמַל וְגֹן וְיָכִלוּ בְּבִשְׁתִּי יָמִי.

(1) Now Pashhur, the son of Immer the priest, who was chief officer in the house of Hashem, heard Jeremiah prophesying these things. (2) Then Pashhur struck Jeremiah the prophet, and put him in the stocks that were in the upper gate of Benjamin, which was in the house of Hashem. (3) It happened on the next day, that Pashhur brought forth Jeremiah out of the stocks. Then Jeremiah said to him, "Hashem has not called your name Pashhur, but Magormissabib. (4) For thus says Hashem, 'Behold, I will make you a terror to yourself, and to all your friends; and they shall fall by the sword of their enemies, and your eyes shall see it; and I will give all Judah into the hand of the king of Babylon, and he shall carry them captive to Babylon, and shall kill them with the sword. (5) Moreover I will give all the riches of this city, and all the gains of it, and all the precious things of it, yes, all the treasures of the kings of Judah I will give into the hand of their enemies; and they shall make them a prey, and take them, and carry them to Babylon. (6) You, Pashhur, and all who dwell in your house shall go into captivity; and you shall come to Babylon, and there you shall die, and there shall you be buried, you, and all your friends, to whom you have prophesied falsely.'" (7) "Hashem, you have persuaded me, and I was persuaded. You are stronger than I, and have prevailed. I have become a laughing-stock all the day, every one mocks me. (8) For as often as I speak, I cry out. I cry, 'Violence and destruction' because the word of Hashem is made a reproach to me, and a derision, all the day. (9) If I say, 'I will not make mention of him, nor speak any more in his name', then there is in my heart as it were a burning fire shut up in my bones, and I am weary with forbearing, and I can't contain. (10) For I have heard the defaming of many, terror on every side. 'Denounce, and we will denounce him', say all my familiar friends, those who watch for my fall; 'peradventure he will be persuaded, and we shall prevail against him, and we shall take our revenge on him.' (11) But Hashem is with me as an awesome mighty one. Therefore my persecutors shall stumble, and they shall not prevail; they shall be utterly disappointed, because they have not dealt wisely, even with an everlasting dishonor which shall never be forgotten. (12) But, Hashem of Hosts, who tests the righteous, who sees the heart and the mind, let me see Your vengeance on them; for to You have I revealed my cause. (13) Sing to Hashem, praise Hashem; for He has

delivered the soul of the needy from the hand of evil-doers.(14) Cursed be the day in which I was born; don't let the day in which my mother bore me be blessed.(15) Cursed be the man who brought news to my father, saying, 'A boy is born to you'; making him very glad.(16) Let that man be as the cities which Hashem overthrew, and didn't repent; and let him hear a cry in the morning, and shouting at noontime,(17) because he didn't kill me from the womb; and so my mother would have been my grave, and her womb always great.(18) Why did I come forth out of the womb to see labor and sorrow, that my days should be consumed with shame?"

יחזקאל כ"ד

(טו) וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר.
 (טז) בֶּן אָדָם הֲנִי לִקְחַת מִמֶּךָ אֶת מִחְמַד עֵינֶיךָ בְּמַגֵּפָה וְלֹא תִסְפֹּד וְלֹא תִבְכֶּה וְלֹא תִבּוֹא דִמְעָתְךָ.
 (יז) הַאֲנִי דָם מֵתִים אֲכַל לֹא תַעֲשֶׂה פֶאֶרְךָ חֲבוּשׁ עָלֶיךָ וְנִגְלִיךָ תִּשִּׂים בְּרִגְלֶיךָ וְלֹא תַעֲטֶה עַל שִׁפְם וְלֶחֶם אָנָשִׁים לֹא תֹאכַל.
 (יח) וְאָדָּבֶר אֶל הָעָם בְּבִקְרָא וְתַמַּת אִשְׁתִּי בְעָרֵב וְאֶעֱשׂ בְּבִקְרָא כְּאִשֶּׁר צִוִּיתִי.
 (יט) וַיֹּאמְרוּ אֵלַי הָעָם הֲלֹא תִגִּיד לָנוּ מָה אֵלֶּה לָנוּ כִּי אַתָּה עֹשֶׂה.
 (כ) וַאֲמַר אֲלֵיהֶם דְּבַר יְהוָה הִנֵּה אֵלַי לֵאמֹר.
 (כא) אָמַר לְבֵית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הֲנִי מַחֲלִיל אֶת מִקְדָּשִׁי גֵאוֹן עֲזָכֶם מִחְמַד עֵינֵיכֶם וּמַחְמִיל נַפְשְׁכֶם וּבְנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם בְּחָרֵב יְפֹלוּ.
 (כב) וְעֲשִׂיתֶם כְּאִשֶּׁר עֲשִׂיתִי עַל שִׁפְם לֹא תַעֲטוּ וְלֶחֶם אָנָשִׁים לֹא תֹאכְלוּ.
 (כג) וּפְאֲרֶכֶם עַל רִאשֵׁיכֶם וְנִגְלִיכֶם בְּרִגְלֵיכֶם לֹא תִסְפְּדוּ וְלֹא תִבְכּוּ וְנִמְקַתֶּם בְּעֹנֹתֵיכֶם וְנִהְיֶתֶם אִישׁ אֶל אָחִיו.
 (כד) וְהִנֵּה יִחְזְקָאֵל לָכֶם לְמוֹפֶת כָּל אֲשֶׁר עֹשֶׂה תַעֲשׂוּ בְּבוֹאָה וַיְדַעְתֶּם כִּי אֲנִי אֲדֹנָי יְהוָה.
 (כה) וְאַתָּה בֶּן אָדָם הֲלוֹא בְּיוֹם קָדְמִיתִי מֵהֶם אֶת מַעֲוָזָם מִשּׁוֹשׁ תִּפְאָרְתָּם אֶת מִחְמַד עֵינֵיהֶם וְאַתָּה מִשָּׂא נַפְשָׁם בְּנִיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם.
 (כו) בְּיוֹם הַהוּא יָבוֹא הַפְּלִיט אֵלֶיךָ לְהַשְׁמָעוֹת אֲזָנִים.
 (כז) בְּיוֹם הַהוּא יִפְתַּח פִּיךָ אֶת הַפְּלִיט וְיִתְדַבֵּר וְלֹא תֵאָלֵם עוֹד וְהָיִיתָ לָהֶם לְמוֹפֶת וַיְדַעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה.

(15) Also the word of Hashem came to me, saying,(16) "Son of man, behold, I take away from you the desire of your eyes with a stroke; yet you shall neither mourn nor weep, neither shall your tears run down.(17) Sigh, but not aloud, make no mourning for the dead. Bind your headdress on you, and put your shoes on your feet, and don't cover your lips, and don't eat men's bread."(18) So I spoke to the people in the morning; and at even my wife died; and I did in the morning as I was commanded.(19) The people said to me, "Won't you tell us what these things are to us, that you do so?"(20) Then I said to them, "The word of Hashem came to me, saying,(21) 'Speak to the house of Israel. Thus says Adonai Elohim, 'Behold, I will profane My sanctuary, the pride of your power, the desire of your eyes, and that which your soul pities; and your sons and your daughters whom you have left behind shall fall by the sword.'(22) You shall do as I have done. You shall not cover your lips, nor eat the bread of men.(23) Your tires shall be on your heads, and your shoes on your feet. You shall not mourn nor weep; but you shall pine away in your iniquities, and moan one toward another.(24) 'Thus shall Yechezkel be to you a sign; according to all that he has done you shall do. When this comes, then you shall know that I am Adonai Elohim.'"(25) "You, son of man, shall it not be on the day when I take from them their strength, the joy of their glory, the desire of their eyes, and that upon which they set their heart, their sons and their daughters,(26) that on that day the fugitive shall come to you, to cause you to hear it with your ears?(27) On that day your mouth shall open to the fugitive, and

you shall speak, and no longer be mute. So you shall be a sign to them; and they shall know that I am Hashem.

ישעיהו מ"ט

(א) שָׁמְעוּ אֵימִים אֵלַי וְהִקְשִׁיבוּ לְאֲמִים מִרְחוֹק יְהוָה מִבֶּטֶן קִרְאָנִי מִמַּעַי אֲמִי הַזְכִּיר שְׁמִי.
(ב) וַיֵּשֶׁם פִּי כְחֶרֶב חֲדָה בָּצַל יָדוֹ הִחְבִּיאֲנִי וַיְשִׁימֵנִי לַחֵץ בְּרֹר בְּאִשְׁפְּתוֹ הַסְתִּירֵנִי.
(ג) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.
(ד) וְאֲנִי אֲמַרְתִּי לְרִיק יִגְעַתִּי לַתְּהוֹ וְהִבֵּל כָּחִי כָלִיתִי אֲכֵן מִשְׁפָּטִי אֶת יְהוָה וּפְעֻלָּתִי אֶת אֱלֹהֵי.
(ה) וְעַתָּה אֲמַר יְהוָה יוֹצְרִי מִבֶּטֶן לְעַבְדִּי לֹא לְשׁוֹבֵב יַעֲקֹב אֱלֹוִי וְיִשְׂרָאֵל [לֹא] יֵאָסֵף וְאֶכְבֵּד בְּעֵינֵי יְהוָה וְאֱלֹהֵי הָיָה עָדִי.
(ו) וַיֹּאמֶר נִקְל מִהְיוֹתְךָ לִי עֹבֵד לְהִקִּים אֶת שְׁבָטִי יַעֲקֹב [וְנִצְוִרִי] (וְנִצְוִרִי) יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב וּנְתִתִּיךָ לְאוֹר גּוֹיִם לְהַיּוֹת יְשׁוּעָתִי עַד קֵצֵה הָאָרֶץ.

(1) Listen, O isles, to me, and hearken, you peoples, from far. Hashem has called me from the womb, from the bowels of my mother He had made mention of my name.(2) He has made my mouth like a sharp sword. In the shadow of His hand has He hidden me. And He has made me a polished shaft; in His quiver has He concealed me.(3) And He said to me, "You are My servant, Israel, in whom I will be glorified."(4) But I said, "I have labored in vain, I have spent my strength for naught and vanity. Yet surely my justice is with Hashem, and my recompense with my God."(5) "And now," says Hashem that formed me from the womb to be His servant, to bring Jacob back to Him, and that Israel be gathered to Him, for I am honorable in the eyes of Hashem, and my God has become my strength,(6) "Yes," He says, "It is too light a thing that you should be My servant to raise up the tribes of Jacob, and to restore the offspring of Israel. I will also give you for a light of the nations, that My salvation may be to the end of the earth."

ילקוט שמעוני ירמיהו כ"ד

ארור היום אשר יולדתי בו – שנים אררו וקללו יום שנולדו בהם, איוב וירמיה, איוב אמר יאבד יום אולד בו. וירמיה אמר ארור היום אשר יולדתי בו. אמר ירמיה אומר לכם למה אני דומה לכהן שעלה גורלו להשקות מים המרים וקרבו האשה אצלו ופרע את ראשה ופרסם שער נטל הכוס להשקותה נסתכל בה וראה שהיא אמו, התחיל צווח ואמר אוי לי אמי שהייתי משתדל לכבדך והריני מבזך, כך היה ירמיה אומר אוי לי עליך אימא ציון שהייתי סבור להיות מתנבא עליך דברים טובים וניחומים והריני מתנבא עליך דברי פורענות.

Cursed is the day on which I was born – Two people cursed the day they were born: lyov and Yirmiyahu. lyov said "Let the day perish on which I was born," and Yirmiyahu said "Cursed is the day on which I was born."

Yirmiyahu said, "I will tell you a parable to explain my words. It is like a priest whose lot fell to administer the bitter waters to a woman. As the woman came closer to him, she loosened her hair and exposed it. He took the cup to give it to her, but as he looked at her, he realized that she was his mother. He began to cry out and said, 'Woe to me, my mother, who I had hoped to honor, and now I am dishonoring her.'" Similarly, Yirmiyahu cried out, 'Woe to you, my mother Zion, who I had hoped to prophesy good things and comfort for you, but I am prophesying words of disaster instead.'

Question:

- What insight does Yalkut Shimoni offer to understand Yirmiyahu's personal emotions?